

Élménybeszámoló

Makovecz csoportos kiutazás

Filtudomány mesterképzés, 1-2 évf.

A Makovecz program keretében, 2025 november 12-16 között, hat napos rövid tanulmányúton vettünk részt az Eötvös Loránd Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Karán, ahol Margitházi Beáta-Timea oktató fogadta a csoportot.

A november 12-16. közti, budapesti tanulmányút a rövidsége ellenére élményekben gazdagon telt, és bőséggel kínált feljegyzésre érdemes szakmai tapasztalatokat.

Első úticélunk a Nagymező utcai Robert Capa Kortárs Fotográfiai Központ volt, ahol épp több kisebb időszaki kiállítás is megtekinthető ebben az időszakban. Ezek a kiállítások igen változatosak, a nyilvánvalóan eltérő életműveken túl az alkotói attitűdben is (pl. a modernista André Kertésztől a konceptuális Tombor Zoltánig). Számomra a legelemibb csodálatot a Robby Müller személyes gyűjteményéből válogatott polaroidkiállítás jelentette. Az egyes polaroidok azon túl, hogy bemutatták az alkotó szemléletét, tanulságos volt saját vizuális szemléletünket illetően, mert kiváló példát mutattak, hogyan használhatjuk fel tudatosan, mégis egyszerűen a minket körülvevő hétköznapi szépségét. A válogatás továbbá rámutatott annak fontosságára, hogy a gondolataink, ötleteink kivitelezéséhez mennyire fontos azok dokumentációja. Hogy médiumtól függetlenül készíthetünk előtanulmányt nagyobb volumenű projektjeinkhez. Hogy az elraktározással ívet, időbeliséget kap látásmódunk alakulása.

Másnapunk igen sűrű volt programokban. Azzal kezdtük, hogy ellátogattunk az OSA Blinken Archívumba, ahol bemutatták, hogy az épületben hogyan zajlanak a gyűjtési, kategorizálási és archiválási munkafolyamatok, megtekinthettük a gyűjtemény egy óriási, mégis csak töredéknek számító részét, kezünkbe vehettünk egy-egy darab történelmet a hidegháborús múlt szamizdatirodalmi örökségéből, és szembesültünk azzal, mennyi elfeledett dokumentum és feldolgozatlan hagyaték vár még arra, hogy feldolgozzák, kontextust kapjanak vagy akár felhasználják valamilyen alkotáshoz. Efféle tervekhez meg is kaptuk a bátorítást a dolgozók részéről, hiszen hangsúlyozták, mennyire könnyen biztosítják a hozzáférést az archivált anyagokhoz általánosságban, továbbá lehetőséget kínálnak egyéni projektjeinkhez, vagy akár

gyakornoki munkát is könnyen megpályázhatunk, hogy az egyetemmel frissen végezve máris növelhetjük munkatapasztalatunkat.

Ezután megtekintettünk egy filmet a Verzió Filmfesztivál ezévi felhozatalából. A kiválasztott film épp azon az elven alapult, hogy a múlt feltárásához mennyi segítséget nyújtanak az archív anyagok, és még mindig mekkora erő rejlik bennük ahhoz, hogy szembesülni tudjunk a múlttal, ha merünk. Továbbá remek példát kínált, hogy felismerjük, nem kell mindig sajátkezűleg rögzítenünk a valóságot, hisz ugyanúgy tudunk relevánsat alkotni, ha ahhoz a rögzített múlt-hoz nyúlunk, mely már nagyon sok rokonságot mutat jelen életünkkel. Nagyon sok mindent rögzítettek már úgy, hogy annak lényegi tartalma ugyanúgy erős kijelentést tud tenni ma is, ha megadjuk a hozzá illő, személyes kontextusunkat. Ezek az anyagok mind ott várnak ~~vagy~~ az archívumokban, ~~vagy~~ a felfedezésre. Ez azért is hat kifejezetten ösztönzőleg, karrierkezdő fiatalokként nem feltétlenül rendelkezünk annyi emberi, pénzügyi vagy technikai tőkével, hogy gondolatainkat megfelelő megközelítéssel és megvalósítással tárhassuk mások elé.

Harmadnap ellátogattunk a Magyar Filmlaborba és a Magyar Nemzeti Filmarchívum épületeibe. Megtekinthettük, milyen hosszadalmas, sok ember együttműködését megkövetelő munkák zajlanak ott, hogy a nemzeti filmgyártás remekeit megőrizhessék és máig megtekinthetővé tegyék a nézők számára. Elképesztett, mennyi folyamaton esik át a filmanyag az előhívástól kezdve egészen a vetítógépig. Mennyi aprólékos, egymást befolyásoló munkafolyamat, ahol nem eshet egy hiba sem, vagy a procedúra kezdődhet előlről, hacsak nem jár végzetes veszteséggel. Elismerést érdemlő, mekkora felelősséget és terhet vállalnak az ott dolgozók. Külön említésre méltó, hogy betekintést kaptunk egy volt egyetemi szaktársunk által a filmanyag karbantartásába, hogy az aprólékos munka mekkora körültekintéssel jár, és milyen jelentősége van még a mai digitális korban is.

Végezetül visszatértünk az OSA Blinken Archívumba, hogy a Vektor kiállítás keretében nyomon követhessük jelen korunk egyik friss, ugyanakkor rengeteg potenciált rejtő médiumát, a VR-vetítést. A fiatal alkotók által készített rövid produkciók eloszlatták a kételyeket, hogy a kezdeti, a finommozgást rosszul nyomon követő, kezdetleges vizuális minőségű animációs történetek és játékok ellenére mostanra hova jutott a VR-fejlesztés és hova juthat még ezután.

Összességében, az út ösztönző ízelítőt mutatott a vizuális média új szegmenseibe, a filmforgalmazás kevésbé körülrajongott, ugyanakkor elengedhetetlen feladatköreibe, és az

archívumok munkájába, melyek nem engedik feledni a múltat, és elengedhetetlen eszközöket kínálnak, hogy a múltat feltárjuk, összevessük a jelennel és új perspektívákat találjunk alkotóként.